

Frivillighetsregisternemnda

Vedtak i Frivillighetsregisternemnda 18. juni 2024

Sak 2024/755 - Kristiansand Øst Soroptimistklubb - org.nr. 993 504 556 - klage over vedtak om å nekte deltakelse i grasrotandelen

Frivillighetsregisternemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Shabneet K. Bains, Elisabeth Ekberg, Bernard Enjolras og Stian Slotterøy Johnsen

Sakens bakgrunn

- (1) Kristiansand Øst Soroptimistklubb (klager) meldte 13. februar 2024 inn registrering i Frivillighetsregisteret med deltakelse i grasrotandelen.
- (2) Frivillighetsregisteret fattet vedtak 28. februar 2024 om å nekte deltakelse i grasrotandelen, med den begrunnelse at virksomheten ikke er tilgjengelig for et bredt spekter av mennesker og kommer en lukket krets til gode.
- (3) Klager påklaget vedtaket 17. mars 2024. Klager anfører at Frivillighetsregisteret har tolket vedtektene feil. Det vises til at interesserte kan bli medlem enten ved å bli anbefalt av eksisterende medlemmer eller ved å ta kontakt med organisasjonen. Det fremholdes at det for 10-15 år siden var et krav for medlemskap at interesserte måtte anbefales av eksisterende medlemmer for å bli med i organisasjonen, og at det ikke er tilfellet lengre. Ifølge klager fikk foreningen fire nye medlemmer i fjor. To av disse ble spurt av nåværende medlemmer og to tok direkte kontakt, med forespørsel om deltakelse på foreningens møter for å vurdere om dette var en klubb for dem. Klager anfører også at klubben har samme vedtekter som de 36 andre soroptimistorganisasjonene som er med i grasrotandelen. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (4) Frivillighetsregisteret har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 8. mai 2024 til Frivillighetsregisternemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

- (5) Det rettslige grunnlaget er forskrift 5. desember 2022 nr. 2124 om grasrotandel (forskriften).
- (6) Formålet med grasrotandelen frivillig aktivitet på lokalt eller regionalt nivå i Norge, jf. forskriften § 1.
- (7) Det følger av forskriften § 3 første ledd at enheter som er registrert i Frivillighetsregisteret, og som er ikke fortjenestebasert og hovedsakelig basert på frivillig innsats, kan delta i grasrotandelen. I § 3 tredje ledd bokstav b gjøres det unntak for enheter som ikke er allmenntilgjengelige eller enheter der virksomheten kommer en lukket krets til gode.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (8) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Frivillighetsregisternemndas vurdering

- (9) Kristiansand Øst Soroptimistklubb sin klage gjelder Frivillighetsregisterets vedtak 28. februar 2024 om å nekte deltakelse i grasrotandelen.
- (10) For å kunne delta i grasrotandelen må organisasjonen være allmennyttig i forskriftens forstand, og virksomheten kan ikke komme en lukket krets til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav b. Det følger av kongelig resolusjon PRE 2017-12-15-2136 punkt 2 at:

«Det skal legges til grunn en strengere tolkning av begrepet allmennyttig i Grasrotandelen enn i dagens lovtekst om register for frivillig virksomhet. Dette er i tråd med intensjonen for ordningen, men tydeliggjøres i ny forskrift. En allmennyttig organisasjon i denne ordningen skal forstås som organisasjoner som ivaretar allmenne samfunnsinteresser, og som er tilgjengelige for et bredt spekter av mennesker, og som ikke har en unaturlig begrensning i medlemskapet.

Enheter som kun ivaretar interessene til en lukket krets og/ eller som arbeider for å sikre egen økonomisk gevinst eller på annen måte arbeider for å dra personlige fordeler på vegne av medlemmene, regnes ikke som allmennyttige. Organisasjoner som arbeider for å fremme medlemmenes interesser, men som også kommer andre til gode ved at de produserer tjenester og goder for andre, anses som allmennyttige».

- (11) Bestemmelsen i tidligere forskrift om grasrotandel § 3 tredje ledd bokstav b er videreført i gjeldende forskrift. Frivillighetsregisternemnda legger etter dette til grunn at forskriften § 3 tredje ledd bokstav b stiller krav om at organisasjonen ikke kan ha unaturlige begrensninger i medlemskapet. En slik tolkning underbygges av formålet med ordningen som er å fremme frivillig aktivitet, jf. forskriften § 1. Organisasjoner med unaturlige begrensninger i medlemskapet fremmer ikke frivillig aktivitet, ettersom de ikke er tilgjengelige for et bredt spekter av mennesker. Nemnda har lagt til grunn en slik forståelse i flere avgjørelser, se blant annet Frivillighetsregisternemndas vedtak i sak 2023/1228.
- (12) I vurderingen av om en organisasjon har unaturlige begrensninger i medlemskapet må det tas utgangspunkt i vedtektene. Vedtektene setter rammer for foreningens virksomhet, og foreningen må selv sørge for at vedtektene gir et riktig bilde av hvordan forholdene er i praksis.
- (13) Det følger av klagers vedtekter artikkel 2.1 at målet for klubben og medlemmene er:
- a) å bedre kvinners stilling*
 - b) høy etisk standard*
 - c) menneskerettigheter for alle*

d) likhet, utvikling og fred gjennom å fremme internasjonal forståelse og goodwill

e) økt miljømessig bærekraft lokalt, nasjonalt og internasjonalt».

(14) I henhold til klagers vedtekter artikkel 2.2. er klubbens formål:

«a) å samarbeide med Norgesunionen for å fremme Soroptimist Internationals mål

b) å fremme samarbeidet mellom medlemmene

c) å opprettholde og utvikle et bærekraftig medlemsantall

d) å følge opp at klubbloven og regelverk overholdes».

(15) Av vedtektene artikkel 4.1.1 fremgår det at *«[m]edlemskap oppnås ved invitasjon fra klubben, anbefaling fra andre medlemmer, eller ved personlig henvendelse med ønske om medlemskap. Klubbens styre godkjenner nye medlemmer og skal bestrebe seg på å sikre at medlemmene representerer et bredt spekter av fag og yrker».*

(16) Frivillighetsregisternemnda ser at interesserte kan oppnå medlemskap ved personlig henvendelse til organisasjonen. Nemnda har likevel kommet til at medlemskapet er begrenset, ved at klubbens styre må godkjenne nye medlemmer. Når det ikke er fastsatt objektive og naturlige kriterier for medlemskap i vedtektene, fremstår ikke dette som en naturlig begrensning av medlemskapet sett i lys av foreningens formål og aktiviteter. Klager er følgelig omfattet av unntaket i grasrotforskriften § 3 tredje ledd bokstav b, og har dermed ikke rett til deltakelse i grasrotandelen.

(17) Klager anfører også at klubben har samme vedtekter som de 36 andre soroptimist-organisasjonene som allerede er med i grasrotandelen. Frivillighetsregisternemnda forstår dette som en anførsel om usaklig forskjellsbehandling. Til dette vil nemnda bemerke at i alle tilfeller hvor det meldes inn registrering i Frivillighetsregisteret med deltakelse i grasrotandelen, må det foretas en konkret vurdering av om vilkårene i forskriften er oppfylt. Nemnda har etter en konkret vurdering kommet til at klager ikke oppfyller vilkårene for deltakelse i grasrotandelen. Den omstendighet at andre soroptimist-organisasjoner deltar i grasrotandelen, kan ikke innebære at klager innvilges deltakelse siden vilkårene i forskriften ikke er oppfylt. Nemnda bemerker også at Frivillighetsregisteret har opplyst at praksis for deltakelse i grasrotandelen de siste årene har blitt strammet inn. Etter nemndas syn må forvaltningen ha adgang til å korrigere praksis, slik at gjeldende praksis blir i overenstemmelse med regelverket. Anførselen om ugyldighet på grunn av brudd på likebehandlingsprinsippet kan derfor ikke føre frem.

Konklusjon

(18) Frivillighetsregisternemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Frivillighetsregisterets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

